

Ročník XXIX

V Praze, II. ledna 1895

Číslo 9 (1438)

ORAVSKÉ
MÚZEUM
P. O. HVEZDOSLAVA

ORAVSKÉ
MÚZEUM
P. O. HVEZDOSLAVA

ORAVSKÉ
MÚZEUM
P. O. HVEZDOSLAVA

Nazejtří po lovu.

Ryto díle obrazu JAROSLAVA VĚŠÍNA.

ORAVSKÉ
MÚZEUM
P. O. HVEZDOSLAVA

ORAVSKÉ
MÚZEUM
P. O. HVEZDOSLAVA

ORAVSKÉ
MÚZEUM
P. O. HVEZDOSLAVA

Pod večer uprostřed října ubíral se do z...ských pasek neobvyklý člověk v městských šatech, ale již velmi obnošených, sedraných. Měl na sobě krátký, šosatý kabát, celý pomáštěný a lesklý, modravé, u kotníků otepané spodky, nečistý, propocení lince a potlučený, nazelenalý klobouk. Byl postavou prostřední, ale hubený, tenké ruce a nohy zřetelně se rýsovaly ve volných šatech, a v obličej, který se podobal vzezření starých, sedraných městských sklepníků, bylo zřejmo strádání; vlasy po skráních již prosivěly, malá ouška hodně odstávala od hlavy, ale v černých, ruličkových očích leskla se zvláštní jakási pohyblivost a živost. V ruce měl užnut liskový proutek, jímž si v dlouhé chvíli oklepával spodky. Tento přichozí byl chudý švec z města, jménem Augustin Jakubek. Nedostatek práce, drahé živobytí a dlouhé doháněly ho, aby si hledal místočko na vesnici.

Chodil již od poledne po vsi a stáhněl byt, ale nikde jej nemohl schvátit; všude bylo plno venkovského lidu, a někde jej jako »pána« z nedůvěry nechtěli do domu. Konečně mu poradili, aby šel do pasek, že tam ještě nejspíše dá se něco najít. Právili, že u Josefa Pečivry, který měl dobrou zděnici po levé straně polní cesty, prý bydlil nedávno nějaký provazník, ale již se vystěhoval, tam že bude nějaká světnička. Švec přepřel se na cestu, dal si popsat stavení s okolím a šel za nadějí...

Konečně se mu zdálo, že je před Pečivrou pasekou. Stál u zděnice nedávno vystavené s dvorcem, na kterém stály urovňané sáhy dříví a třísek, kousek na levo byla stará dřevěnice, všechno bylo takové, jak mu popisovali v dědině Pečivrou paseku. Švec se rozhlédl, oddechl si a popatřil na okna, za kterými stálo několik hrnků s pelargonii, rozmarýnou a mořskou cibulí, podíval se i na druhá okna od západu, za nimiž byla velika, zralá tykev a červená jablka.

Jakubek vyšel do síně s kuchyní a počal klepat na dvéře jizby. Již měl za obvyklého. Ze vnitřku ozval se slabý ženský hlas, následkem něhož vkročil Jakubek do jizby, pozdravil po selsku, smekl klobouk a postavil si liskovečku do koutu.

Hospodářové právě s dětmi loupali bob. Malé děvčátko, asi čtyřleté a strašně úspěšné chrastilo prázdnými slupkami po zemi a přihazovalo jimi starou rezavou kočku. Hospodyně nedůvěřivě podívala se na přichozího, jehož zevnějšek vzbudil na její osmahlé tváři nepřiznivý, nedůvěřivý dojem. Hospodář, neveliký, složitý, skoro padesátiletý sedlák se širokým, ohlazeným obličejem a poněkud nahluhlý, vstal a z netivosti před hostem odložil na točce beranici, kterou měl před tím na hlavě.

»Vítám vás, co dobrého?« oslovil hosta tvrdým, neohledným selským přízvukem.

»Nevím, přišel-li jsem dobře do Pečivrych pasek,« řekl švec, přeslápá a zevloval po černých stěnách s papírovými obrázky.

»Dobře, dobře, je to tu u Pečivry,« odpověděl hospodář nastaviv poněkud pravé ucho.

»Hledám si byt... Prošel jsem celou dědinu, ale pořádné světničky není k nalezení, všechno je obsazeno lidmi. Ale kdesi mi pravili, že by se u vás našla světnička...« hovořil starostlivě Jakubek, pohlídl na hospodáře.

»U nás není tak světničky,« podotkla náhle hospodyně, nevytrhující se ze svého díla.

»Pravda, u nás není nic takového, že by se mohlo hodit,« opakoval hospodář, porozumívá ženě, která se hleděla vymluvit.

»A vždyť pravili, že tu před půl druhým rokem býval nějaký provazník...« namítl Jakubek.

»Ono býval tu, býval,« pravil hospodář váhavě, »ale z toho mnoho není. My to máme tak za komoru...«

Švec se zamyslel, pohlédl na černou,

dávno nedrnutou podlahu a řekl: »To by nic nedělo... kdybyste mi to ukázali...«

»To se může stát. Je tam klíč, Rozino?« ozval se hospodář k ženě.

»Je, tuším. A kdyby tam nebyl, podívej se na předhůří, kdož ví, jestli tam třeba nevisí,« odpovídala žena mrzutě pohodivši hlavou.

Hospodář s Jakubkem vyšli ze světnice. Šli přes síňku s tmavou kuchyní, s čelistmi a ohništěm, a hned v pravo byla komůrka. Hospodář ohmatával klíč a odemkl. Z komory započelo zeli a silná vůně z jablek, rozložených tu na slámě, po celé podlaží. Komůrka byla poněkud dlouhá, ale nešíroká, s dvěma okny, železnou ploutnou a pickou, ostatně nebyla špatná, což bylo pozorovati i na spokojené, zvážnělé tváři Jakubkově.

»Vidíte, to je jizbecka — radost, mi by se právě hodila,« podotkl švec rychle.

»Tak nejspatnější to není, jenom že —« hospodář poskřabal se v hlavě — »my už to tak máme pro všelicos. Dá se tu, co přijde, ovoce, zeli, všechno.«

»A vždyť tu máte ve stavení místa do Pánaboha,« zalicholil švec hospodářovi a poplácal ho po zádech.

»O to by naposled nebylo, ale...«

Švec porozuměl a chlácholil hospodáře: »O mne nemusíte mít strach. Byl jsem deset roků na jednom místě a měli mě rádi. Pěkně bychom se pořádali...«

»Já nepravím tak ani tak, ale — s tím předešlým tu byl kríž. Pořád měl málo místa. Ta chtěla mítí prostranství na dvoře, tu na zahrádě, potom díl hůry — a vidíte, u mne to nejde. Dvůr je plný dřeva, na hůře jsou také krámy — ono je to těžká věc,« vytáčel se hospodář.

»Já pro sebe nepotřebuju mnoho místa. Kde jsem nyní na bytě, to není ani taková světnička, k tomu je kolnička a na hůře kousek místa pro prádlo — a mám toho do Boha,« pravil Jakubek skřív lokty, jakoby chtěl naznačiti, že se dovede uskrovnit.

»No, a jakého jste řemesla nebo co?« otázal se pasekář.

»Já jsem švec anebo jak se nyní říká obuvník.«

»A co vás nese z města až sem na paseky? Jsou tu v dědině málem tři čtyři ševci...«

»Co mám dělat? Nás je v městě bůhví kolikrát tolik. Na koho se má potom práce dostat? Jeden na druhého spouští a vytahuje práci z rukou. Potom dříví byt oplácet, dřevo a tak dále — tak jsme si to se ženou Apolenou rozvažovali, že by nám lépe bylo na dědině. A sám to nahlížím, že si tu lidé lépe stojí. Živobytí je tu levnější, mohu šít laciněji; dělám bych práci do města, a kdyby se podařilo, i tu lidem bych ušil. Práci znám dokázat jak se patří, to bez chvály. Víte, hospodáři, já vám postavím takové boty, že jste již ještě neměl na nohou...« hovořil Jakubek neodbytně.

»Proč ne, to může být. A děti máte jaké?« vynesl hospodář otázku.

»Tri jsou tak povětš a jedno malé; měste bude, co je odstaveno,« hovořil Jakubek podepřev si boky.

»Hm, hm...« pokyvoval chvíli hospodář hlavou, až z něho vyšlo: »Děti, to máte peklo v domě. Ten toho poškrabne nebo praští — a hned jsou z toho žaloby a mrzutosti. Vidíte, já mám dvě poměšší s druhou ženou, a s těmi jsou čtyři světy.«

»Kdož za to může, že jsou děti? Kdyby jich Bůh člověku nedal, také by člověk byl, ale když jsou — krkům jim jeden nezakrouží. Já jsem na děti přísav, co je pravda, neprominu ničeho. No, a když jsou děti, od málu dobře vedeny a v kázní, není potom žádné klopoty...« mluvil švec, pohlédnuv rozhodně na hospodáře.

Hospodář byl na vahách. Rozvažoval: děti čtvero, ševcovské řemeslo, potom si vzpomněl, že švec vyjadřil jeho názor, že Bůh totiž dává člověku děti, přepjatosti nebylo vidět u švece — a když to kolem do kola vzal, nebylo to nejhorší vzít švece do komory. Komora by se vykládla, ovoce by se vyneslo na předhůří,

zeli do sklepa, všechno by prošlo, jenom co žena... »

»A co byste tak žádal z té světničky?«

»Provazník, co tu byl, platil šestnáct...«

»Dám také šestnáct!«

»Víte co, od mé strany já bych třeba... ale nevim, co žena řekne. Ženské jsou odjakživa tvrdší. Promluvíme s ní, to bude nejlepší,« vyšlo z hospodáře, který znenáhla vyšel z barvou ven a přiznal se, že by se ženou neobstál, která jako mnohá žena byla světlavá a umíněná.

»No tak promluvíme,« svolil švec a oba odešli do jizby hospodářovy.

»Tak co, matko, se starým jsme se dohodli, ještě s vámi,« pravil švec přistoupiv k hospodyně a poplácal ji po zádech.

»A, jemu hned něco napadne. Dobře je nám tak samým. Cím víc lidí ve stavení, tím hůř,« povídala selka, mrknuvši po straně na muže a potřásla záporně hlavou.

»Ale ale, vy jste tvrdá, matko. Já zas pravím: lidé s lidmi a hory s horami,« odpovídal švec.

»Měli jsme tu dva roky provazníka,« den byl chumáč, a jeho žena byla taková nepokojná osoba,« povídala hospodyně navle.

»Všeci lidé nejsou stejní. Moje žena Apolena je tichoučká osoba jako kuřátko, vlasu nikdy neskřivila žádněmu. Věřte mi, že by vám vody nezakalila, matko,« hájil se švec, nakloniv si poněkud hospodyně tím, že pochválil ženu.

»A viděl jste, že je tam plno ovoce,« namítila hospodyně.

»Jenom když člověk něco má, o schránku se netřeba starat. Což tu v takovém stavení se místo najde kdekoliv,« pokračoval Jakubek.

Hospodář stál zamyslen u dveří a zapaloval si dýmku. Byl netrpěliv, svažoval čelo a přál si, aby to již bylo u konce.

»Vyjednejte si to spolu, jak chcete,« pravil rozmrzele usednuv na lavičce. Široký, masitý jeho obličej nečinil příznivého dojmu, malinké, špinavé jeho oči jaksi ospale se přivíraly.

»Ono provazník si vždycky stěhoval, že má málo místa,« okolkovala hospodyně neodtrhujíc se od práce.

»To je něco jiného, on potřeboval místa pro své řemeslo, ale já, já jsem švec, mi to dostačí...«

»A jak jste se se starým dohodl?«

»My už jsme tak skoro dohodli. Starý žádá šestnáct, a já jsem přitom,« povídala švec, pohlídl na hospodyně.

»Tak co, Josefe?« obrátila se žena k hospodáři.

»Pro mne za mne dělej, jak chceš,« řekl chladně hospodář.

»Já to nechám na tvou při,« schvalovala selka.

»A kdy byste se stěhoval?« vyněsl hospodář.

»Třeba na prvních. Dám vám napřed na čtvrt roků,« nabídl švec a hned vyndal z kožené opávané tobočky čtyři zlatníky a položil je na stůl.

Hospodář pohlédl na ženu, která pokrčila ramenoma, ale hned svezl zrak na stůl, na němž ležely se čtyři stříbrné zlatníky. Tyto čtyři zlatníky jej přemohly. On vůbec rád měl peníze a proto je vzal a vstřel do kapsy.

»A vždyť to nemuselo být tak hned...« vytáčel se hospodář, ale hned sáhl do kapsy, jsou-li tam ony čtyři zlatníky. A byly tam, nahmatal je tvrdou tlamou a zkoušel kapsu, není-li děrava — a také nebyla.

»No tak jsme se dojednali,« řekl švec a sáhl po liskovce. »Přitom zůstaneme, pravda. A vy, matko, už jste se obměkla?« pravil švec žertem, přistoupiv k hospodyně a podal jí ruku.

»S Bohem, hospodáři, za čtrnáct dní jsme tu,« řekl pasekář a nabídl mu doutník. Hospodář přijal doutník, poděkoval a vstřel do kabátu.

Jakubek vyšel, hospodář postál s ním chvíli a vrátil se do jizby. Žena ukradmo na něho pohlédla a tvářila se mrzutou.

»Vždycky se zlamouš na groš. Přijde tu

jedenkrát, ani chlapa neznáš — a už ho vezmeš; jenom ti ukáže peníze, a už tě má. Však uvidíš, přijde hromada dětí, a ještě je budeme muset živit. Kývala jsem na tebe, aby si's dal pozor, ale co, ty nedbáš nic. Kdyby ti někdo řekl o kabát, i ten svlečeš a dáš. Po takové povaze je čert... domlouvala žena hospodáři, ale nepodráždila ho. Byl on tichoučký, slabý člověk, jenž rád viděl peníze a pro tuto slabou stránku všechno by byl změnil.

«No, no, nebude tak zle. Vidiš, je pořádný, dal plat napřed. Dobrých bude šestnáct zlatých, právě na danku, už jsem si to rozvažoval,» pravil hospodář spokojeně, sedl na malou stoličku, zapálil shaslou dýmku a jal se loupati bob se ženou a s dětmi, zabýváje se kromě toho starostmi, kam odnese ovoce, kde udělá místo pro zeli a kolik místa ponechá ševci na půdě.

Starosti ty zatopily jeho mysl a neodcházel; ony byly podstatným přívěskem v životě prostého toho člověka a vysvětlovaly onen chmurný, nevlnný výraz v širokém jeho obličejí... (Pokračování.)

Z nových básní Jar. Kvapila.

JESEŇ.

Je starý, pustý zámek, kde slunce záplava
si v zamlžených oknech jak víno zahrává.

Veranda je pusta, kde plaval slunce žár,
a v barokních tam vásách tli listi mrtvých jar.

Pojď, po rozbitých schodech my sejdem' k aleji,
tam rudnou smutné buky a toužné šumějí.

O, jaká divná touha! Park spustnul v neladu
a hýří v pozdní kráse a v barvách západu.

Illeď, divoké jen víno tu bují v puklých zdech...
Kdo naposled as tady květ utřel' v záhonech?

Kdo naposled as tady, když odkvet' všechen
květ, ven vyšel v pole z parku a nevrátil se zpět?

Leč v lících amoretů zde starý úsměr zbyl
a dnešní tichý západ jej znova podnětil.

Zdi zámku, rudé kdysi, jsou smyty vichřicí
a znova rudnou nyní v ten západ zářící.

Jde tudy divná touha, jde všechna nasměla —
rci, co tu žilo kdysi, zda zniklo docela?!

Vždyť smál se i ten Satyr, plál slunce záplavou,
že ve svou náruč tiskne už Nymfu bezhlavou.

A v mřížoví vrat starých, jež zbyla rozbita,
a v sochách pod balkonem jsou hlízda ukryta.

Plak vynajde je z jara, až přijde z jižních cest,
až v zapadlém tom parku vše znova bude kvést'.

Víš, kterak v zátném létě, když zbloudili jsme
sem, tu kvetly štíhlé malvy a plály úbělem?!

A teď tu jeseň hýří — zda cítíš země dech,
jak tiše, tiše dímá, jak usne v úsměvech?

Tak tiše snila někdy, tak usne za sto let,
až ve svém hrobě dávno už budem' prachivět.

VEČERNÍ PÍSEŇ.

Když se večer sklám
nad rybníky, nad řivami,
slyš tu tiché lkání
houštím, lesy, planinami!

Vstalo z vůně kraje,
z hustých korun starých stromů,
cesta vydechla je,
kudy brav šel z pastev domů.

Za sluncem se neslo,
za oblačky, jež se honí,
v nízké meze kleslo,
mateří kde douška voní.

Věř, to duše všeho
v stlumená se dívá lada,
z ticha velkého
stlumený ten nápěv skládá.

Touží po měsíci,
který vyjde v příští chvíli,
přes rybníky spící,
paprsek svůj táhna bílý.

Slyš, ta hudba snívá
houštím, lesy, planinami!
Duše všeho splyvá
s květinami, s tvorstvem, s námi.

Splyně se vším němě
kurmáním starých stromů —
pojď, tu duši země
neseme si v duších domů.

Pohledy do Litvy.

Podává Kdozár Jelinek.

(Pokračování.)

Pro stránce osvětlové, o níž ostatně jině zvláště jednáme, povšimnutí zasluhuje toho času polskou královnou Jadvigou založená kollekt litavská při vědeckém učení pražském.

Rozjímaje, jak praví v základní listině ze dne 10. listopadu r. 1397 — kterak od počátku panování jejího v zemích litevských a jiných sousedních lid, který byl přý kráček posud v temnostech pekelné smrti, ze slepoty nevěry k světlu, Bohu pravému, počal se obracet, a vodou svatého křtu již z většího dílu nově narozen, svato-svaté římské a obecné církve jednotu pevně zachovává, a již mnozí synové litevští a jiných těch krajín, rosou svatého Ducha pokropeni, ke skolskému katolickému učení jako jedinému ke prameni vodním žlznice běží, a jako novorození po mléce nebo jako šťastná žena kananjská po drabtech slova sbožlu, které padají se stolu slavně a přeplyvajíc svaté theologie, dychtí: protož hledie na túto její dychtivost, že chtěla, pokud by v tom nejvíce bylo její možnosti, k tomu se přičiniti, aby netoliko oni osvíceni byli jasností umění a ctností, nýbrž aby slunce spravedlnosti Kristovy od nich jakožto od zlatých štítů se odrážejíc zářilo na všecky hory litevské a jiných těch končin. Na uplnění tedy křestanství v Litvě, nově na víru obrácené, po mnohém — jak praví — přemýšlení toho a některých dolech bděním strážných, uzavřela královna založiti v Praze kollekt, čili vlastně burzu pro mladé Litvany, aby tu při jednom z nejslavnějších učilišť v křestanství v theologii studovali. K tomu konci vyžádala od krále Ladislava povolení ke koupi domu, ve kterém by studenti měli bydlu, a k zjednání pro jich výživu a potřeby dvou set kop ročního platu na statečích v království českém ležících (20. července r. 1397). Na zakoupení domu buď na Starém anebo Novém městě pražském tak ke zjednání toho platu ustanovila královna své plnomocníky a spolu prokurátory toho města, muže české do statečné, slavné tehdy mezi kazateli pražskými mistra Jana Stěknu, řádu cisterciánského, svého dvorského kaplana a faráře přeměřovského, Kříže kramář, spoluzakladatele kaple Betlemské, a Něpra, jiného měšťana pražského. Prozatímni sídlo litevských studentů bylo až do roku 1413 v domě při kapli Jerusalemské, který Kříž kramář k tomu cíli najal od opata kláštera cisterciánského ve Zbraslavi.*)

*) V. V. Tomka Děje university pražské I. Praha 1849, str. 132—133.

Po znamenitém tomto rozmnožení slavného učení pražského následovaly záhy ještě jiné památné jevy styků českolitevských, jakž ihned připomenuto bude.

Zatím hotovil se mocný polskolitevský stát společně pokoriti pých německých rytířů, jejichžto nesmírná zloba vedla posledně také k otrávení dvou synů Vitoldových Jana a Jiřího. Obrovská vojska polská a litevská táhla jako mrak dravým německým rytířům v ústřety na pruské území. Na krvavé pole pod Dubrovnu (Tannenberg) spěchali tehdy (r. 1410) také věrní bojovníci čeští a moravští tvořící tam zvláštní sbor polskolitevského vojska pod čtvrtou korouhví sv. Jiří. Jich vůdce byli Sokol, Zbislávek a Sarnovský, a mezi nimi také Jan Žižka z Trocnova.**) Vitold přivedl na bojiště Litvany a pluky ruské, Maczkowski vedl Poláky. V čele křížáků stannl velký mistr Ulrich Jungingen. 200.000 bojovného lidu stálo proti sobě. Za volebných zvuků Bohorodice***) dal král povel k boji. Veliký mistr poražen na hlavu, a 40.000 křížáků odpýkl životem slavné vítězství polskolitevské, jímž zasazena jest smrtelná rána křížáckému řádu, který znepokojoval sice ještě po století Poláky i Litvu, ale konečně za velkého mistra Alberta Brandeburského (roku 1525) z dějiště tohoto území ustoupil.

V polských a litevských službách zůstávali Čechové i po vítězství dubrovenském.účastnili se hojně jmenovitě také polské výpravy proti křížákům r. 1414. Účast tato utvrdila později nepochybně staré polské přísloví, rozšířené v Litvě: Co Polák, to ian, co Čech, to hejman.

Toho času dopisoval si také jistý mistr Jan Hus s králem Ladislavem a hájil jeho slovanské říše proti nárknutí z kacířství, kteréž vrhl na ně jeden německý profesor. Dómněnka, jakoby Jeronym Pražský, přítel Husův, byl cestoval po Litvě, byla vyvrácena v největší době.

Když pak Čechové po upálení mistra Jana Husa cítili jasně se sebe svrhovali a krále Sigmunda trůnu českého zbavili, pomýšleli na připojení k sousednímu státu polskolitevskému a prodlením r. 1420 třikrát podávali českou korunu králi Ladislavovi. Polský král neodhodlal se sice k tomuto kroku, ale za to tím větší ochotu projevoval okolnostmi méně vázaný veliký kníže Vitold litevský, kterého Čechové na sněmě kutnohorském také skutečně uznali a nazvali «králem českým požádaným». Vitold podporoval Čechy horlivou přimlouvou netoliko u papeže, ale i brannou pomocí pod vedením knížete Sigmunda Korybutoviče dal své věrné smýšlení na jevo. Korybut přišel s polskými a ruskými vojsky jménem Vitoldovým r. 1422 do Čech, kdež zůstal po několik let požíraje zvláště do jisté doby přízně Pražanů a bojuje v radách husitských. Než nemůže být účelem těchto rádků dopodrobně řešiti spory těchto událostí.***)

Připomínáme ještě jen tolik, že také později, jmenovitě za Svidrygella, čeští bojovníci sloužili Litvě a naopak. České rotý vyskytovaly se na východě slovanském, na Litvě i na Rusi několikrát. Když r. 1500 veliký kníže litevský Alexander hotovil se k vojné s Moskvou, najímal vojsko také v Čechách, na Moravě a ve Slezsku. Hlavními hejmany těchto bratří byli Čech Jan Černý a Polák Jan z Karukova. Některá vojenská zařízení česká zobecněla na Litvě stěně jako v Polsce. Ano není pochybnosti, že litevský kníže toho času užíval i jazyka českého, ovšem rusínštinou poněkud pomíchaného, v některých případech

*) Jan Žižka z Trocnova znám se osobně nejen s králem Ladislavem a velkým knížetem Vitoldem, ale i se Sigmundem Korybutem. (O dobrodružství a válečných jízách Jana Žižky před vypuknutím bouří husitských. Z širších studií o Žižkovi podává Dr. Hugo Toman. Osvěta, 1891, str. 1021—1029.)

**) Válečná píseň polská, jejíž kritický rozbor vydal Dr. Ant. Kalina ve Lvově (1880).

***) Čechové a Poláci v XV. a XVI. století. Píše Josef Portvič. Osvěta, 1873, str. 762—772.

ORAVSKÉ
MÚZEUM
P. O. HVEZDOSLAVA

ORAVSKÉ
MÚZEUM
P. O. HVEZDOSLAVA

ORAVSKÉ
MÚZEUM
P. O. HVEZDOSLAVA

ORAVSKÉ
MÚZEUM
P. O. HVEZDOSLAVA

ORAVSKÉ
MÚZEUM
P. O. HVEZDOSLAVA

ORAVSKÉ
MÚZEUM
P. O. HVEZDOSLAVA

ORAVSKÉ
MÚZEUM
P. O. HVEZDOSLAVA

ORAVSKÉ
MÚZEUM
P. O. HVEZDOSLAVA

ORAVSKÉ
MÚZEUM
P. O. HVEZDOSLAVA

ORAVSKÉ
MÚZEUM
P. O. HVEZDOSLAVA

ORAVSKÉ
MÚZEUM
P. O. HVEZDOSLAVA

ORAVSKÉ
MÚZEUM
P. O. HVEZDOSLAVA

ORAVSKÉ
MÚZEUM
P. O. HVEZDOSLAVA

ORAVSKÉ
MÚZEUM
P. O. HVEZDOSLAVA

ORAVSKÉ
MÚZEUM
P. O. HVEZDOSLAVA

ORAVSKÉ
MÚZEUM
P. O. HVEZDOSLAVA

ORAVSKÉ
MÚZEUM
P. O. HVEZDOSLAVA

ORAVSKÉ
MÚZEUM
P. O. HVEZDOSLAVA

ORAVSKÉ
MÚZEUM
P. O. HVEZDOSLAVA

ORAVSKÉ
MÚZEUM
P. O. HVEZDOSLAVA

ORAVSKÉ
MÚZEUM
P. O. HVEZDOSLAVA

ORAVSKÉ
MÚZEUM
P. O. HVEZDOSLAVA

ORAVSKÉ
MÚZEUM
P. O. HVEZDOSLAVA

ORAVSKÉ
MÚZEUM
P. O. HVEZDOSLAVA

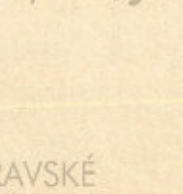
ORAVSKÉ
MÚZEUM
P. O. HVEZDOSLAVA

ORAVSKÉ
MÚZEUM
P. O. HVEZDOSLAVA

ORAVSKÉ
MÚZEUM
P. O. HVEZDOSLAVA

ORAVSKÉ
MÚZEUM
P. O. HVEZDOSLAVA

Dobročinnosť.
Návrh na dekoratívnu lunetu, Kompozície a kresba KARLA ŠPILARA.

Svätopluk XIX, 100